

SAMOBORSKE

Br. 15 God. V.

Samobor, 27. srpnja 1956.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din.,
polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i
odgovorni urednik Marijan Grakalić, Janka Mišića 16.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE SAMOBOR

PROSLAVA DANA USTANKA

Povodom Dana ustanka naroda Hrvatske održat će se u Samoborskoj općini brojne svečano-
sti. U Samoboru, Bregani, pojedinim selima i tvornicama održat će se svečane akademije, a na sam
Dan ustanka organiziraju se mnogi izleti u Samoborsko gorje i druga mjesta. Planinarsko društvo »Ja-
petić« u zajednici sa sindikalnom podružnicom zdravstvenih radnika priređuje trodnevni izlet na Kamni-
ške Alpe.

Svečana akademija u Narodnom domu počinje u 16.30 sati 26. o. mj. na kojoj će govo-
riti Anđela Poljak-Zokalj prvoborac ovoga kraja. — Kratki program izvest će omladinci i omladinke
učesnici na lokalnim radnim akcijama Narodne omladine, Limena glazba, folklorna grupa Tvornice
čarapa »Sloboda« i drugi.

Poslije akademije Limena glazba priredit će javni koncert na Trgu kralja Tomislava, gdje će
oko 20.30 sati započeti prikazivanje filma. Također će biti prikazan i filmski žurnal »Samoborske no-
vosti«.

Omladina će paliti u čast Dana ustanka kresove na starom Samobor-gradu, a iza prika-
zivanja filma bit će vatromet.

Mnoge grupe i pojedinci krenut će na Dan ustanka u sela Samoborske općine gdje se vo-
dila borba sa neprijateljem, kao i osnivale partizanske jedinice.

BRIONSKI RAZGOVORI

Zajednička izjava Tito—Nehru—Naser, govori o
odlučnosti triju državnika, da se drže principa ko-
egzistencije, da čuvaju nacionalnu nezavisnost svo-
jih zemalja i podrže prijateljsku suradnju među na-
rodima, snažno je odjeknula u svijetu. Pekinški
dnevnik »Žen minži bao« posvetio je poseban ko-
mentar konferenciji na Brionima, u kojima nagla-
šava uvjerenje, da će ovi razgovori ojačati opću
težnju za mirom u svijetu.

* * *

Predsjednik FNRJ Josip Broz Tito, čestitao je
etiopskom caru Haile Selasiju 66. rođendan.

* * *

Predsjedniku Egipatske Republike priređen je ve-
ličanstven doček u Zagrebu i Ljubljani. Predsjed-
nika Naser dočekali su u Zagrebu: dr. Vladimir
Bakarić i drugi rukovodioci NR Hrvatske. Već od
ranog jutra visokog gosta čekala je ogromna ma-
sa Zagrepčana, koja je preplavila svečano ukrašen
Tomislavov trg, i srdačno ga pozdravila posuvši
mu put cvijećem.

U svojoj rezidenciji na Markovom trgu pred-
sjednik Naser predao je Orden Republike I. reda
predsjedniku Sabora Vladimiru Bakariću i predjed-
niku Izvršnog vijeća Jakovu Blaževiću.

Na Brionima sastala su se 3 prijatelja Nehru,
Naser i Tito, te tom prilikom pretresli sva pita-
nja, koja interesiraju njihove zemlje.

* * *

Ovih dana boravio je u Jugoslaviji princ od
Kambodže Norodom Sinanuk. Po povratku s Briona
gdje je bio primljen od predsjednika Tita, posje-
tio je Opatiju i Rijeku i razgledao riječko brodo-
gradilište »3. maj«. — Predsjednik Republičkog vi-
jeća Sabora NRH dr. Zlatan Sremec, priredio je
ručak u čast princa od Kambodže.

* * *

Potpredsjednik ministarskog vijeća SSSR-a A.
I. Mikojan doputovao je 21. VII. na Brione, gdje
je bio gost predsjednika Tita. Na aerodromu u Pu-
li visokog gosta je dočekao potpredsjednik SIV-a
Aleksandar Ranković.

POLITIKA VATIKANA I PIJO XII.

Za vrijeme dvadesetog kongresa sovjetske par-
tije zasjedao je u Vatikanu kolegij kardinala pri-
sutnih u Rimu, koji je pod vodstvom Pija XII. raz-
matrao novu orijentaciju u Sovjetskom Savezu i
drugim zemljama Istočne Evrope. Razmatran je plan
političke akcije katoličke crkve protiv ovih orijen-
tacija. Ovoj sjednici nije prisustvovao jedan od u-
glednih kardinala, koji je na prošlom konklavu bio
glavni konkurent Pija XII. za papinsku stolicu. —
Na pitanje pape zašto nije prisustvovao sjednici,
kardinal mu je odgovorio: »Svojim sljepilom i ne-
sposobnošću da vidite moderni svjetski razvoj u-
propastit će te crkvu, a ja ne želim da budem
suodgovoran«.

NIKOZIJA

Preko 400 stanovnika Cipra, koji se nalaze u
britanskim logorima podnijeli su apel Britanskoj vla-
di i Komisiji za prava čovjeka UN u kome se tra-
ži, da se ljudi stariji od 72 godine i djeca ispod
15 godina starosti puste na slobodu, budući je ve-
ćina zarobljenika uapšen na temelju lažnih optužbi,
koje se ne objavljuju.

27. SRPNJA

Pred petnaest godina u srpanjskim danima, pu-
kle su ustaničke puške diljem naše domovine. U
tim danima, dvadesetsedmoga srpnja započeo je i
kod nas u Hrvatskoj organizirani ustanak naroda,
koji je predvođen Komunističkom partijom, prihva-
tio tešku i krvavu borbu za svoje oslobođenje. —
Danas, poslije petnaest godina, kad se sjećamo tih
slavnih dana, oni ne blijede usprkos sve većoj da-
ljini kao što to obično biva, nego postaju veći i
rastu sve više, svjetliji i herojskiji.

I ovih petnaest godina od Oslobođenja, prošlo
je poput onih četiri, u borbi, dođuše malo druk-
čijoj, ali ipak teškoj i punoj odricanja. Tamo gdje
su pred kratko vrijeme bila polja, danas se uzdi-
žu velike tvornice. Nepokorene i divlje rijeke se
ukroćuju, snaga vode se preobraća u snagu, ko-
ja tjera naše tvornice. Izgrađene su nove škole,
bolnice, naselja, mostovi, pruge i ceste. — Tako
bi mogli nizati stranice i stranice svega onoga, što
domeđavna nije postojalo, a danas postoji.

Kao što su naši narodi prvi u svijetu digli
glas pobune protiv fašističkih zavojevača, tako ta
naša mala zemlja sa svojim velikim sinom drugom
Titom na čelu, stoji danas u prvim redovima bo-
raca za mir u svijetu i mirnu suradnju među ze-
mljama i narodima.

Ali danas, kad se osvrćemo na ovih petnaest
godina unazad, a naročito na prve četiri godine
borbe ne može, a da nam veo tuže ne zamuti
radost nad onim što smo postigli. Mnogi i mnogi

POGONI PEKARA I MESNICA POSLUJU SAMOSTALNO

Na posljednjem sastanku Radničkog savjeta Obrt-
nih poduzeća u Samoboru, donijeta je odluka da
se pogoni mesnice i pekara izdvoje iz sklopa ovog
poduzeća, te da u buduće posluju samostalno. —
Ukoliko Savjet za privredu i Narodni odbor općine
Samobor usvoje ovaj prijedlog u Samoboru bi
se trebale osnovati dvije nove privredne organiza-
cije. — Bilo je nužno da se ova dva pogona iz-
dvoje iz Obrtnih poduzeća iz više razloga. Prehram-
bena struka ima čisto drugačije probleme od o-
stalih struka, koje se nalaze u sastavu Obrtnih po-
duzeća, tako da ni uz najbolju volju pojedinih ru-
kovodilaca nijesu se zadaci mogli na vrijeme u-
očavati i riješavati. Građani su često opravdano pri-
govarali na račun ovih pogona.

Osamostaljenjem mesnica i pekara sa prod-
vaonicama kruha, povećat će se interes za bolje
opskrbljivanje građana, a i usluge će biti kvali-
tetnije. Oba izdvojenja Radnički savjet je jednogla-
sno usvojio.

znani i neznani junaci i borci nisu više među na-
ma, jer su položili svoje živote u temelje ovog
divnog i veličanstvenog djela. U ove dane slavija
naše misli idu k njima. Podižemo im spomenike,
ali najveće je od svih djelo, koje gradimo, i ko-
jem bi se i oni najviše radovali.

Velike štete od proloma oblaka

Ovih dana gusti i sivi oblaci nadviše se nad
Samoborom i okolnicom i sručiše iz svoje utrobe
ogromnu količinu kiše i leda. Led u veličini malog
oraha praćen jakim vjetrovom ostavio je iza sebe
pravo razbojište i tužnu sliku. Polomljeno drveće,
iščupana čitava stabla s korenjem pokrivala su pu-
tove i voćnjake, a ono što je ostalo odavalo je
tužnu sliku.

12. srpnja prvi su stradali vinogradi i polja u
Podvrščaku gdje se šteta cijeni na 50%, Podgrađe
sa zaseocima Šilobodi i Kovačići sa 60%, pa Sv.
Martin i Donje Klake s 25%.

16. srpnja u svom drugom naletu led se sru-
čio nad Samoborom i poharao sve što mu je sta-
jalo na putu. Vjetar je bio tako jak, da je skoro
po polovici prelomio debelu platanu u dvorištu AMD-
a i otkinuti dio bacio na Špišićevu garažu, te ju
srušio do temelja. — Najviše je stradao predio
od Jelenščaka u širini od 500 metara i prešao
preko Samobora od sajmišta do autostrade, a u
duljinu do željezničke stanice u Domaslovcu. Nakon
što je led stao ljudi su kao nijemi bez riječi gle-
dali u svoje za čas opustjele vrtove, voćnjake i
polja.

Voćnjaci i brajde, koje su obećavale lijepi u-
rod ostali su čak i bez lišća, mašući tužno svojim
polomljenim granama. Krasni kukuruzi, neki viso-
ki i preko 2 metra, danas sa svojim na konce
isječenim lišćem izgledaju kao žalosne vrbe i na
mahove vam se čini kao da plaču nad svojom sud-
binom. Lijepi i bogati vrtovi puni zrelog povrća
formalno su izbrisani i ono što je preostalo daje
dojam, kao da su otpaci bačeni na gredice.

OPĆINSKI ODBOR SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA SAMOBOR

čestita

svim radnim ljudima
27. SRPNJ DAN USTANKA

Savjet za privredu dao saglasnost za osnivanje trgovačke radnje za promet voćem i povrćem u Samoboru

POTREBNA JE JOŠ SAGLASNOST OBAJU VIJEĆA NOO-e

Prije nekoliko dana održana je pod predsjedništvom Dragutina Zokolja IX. redovna sjednica Savjeta za privredu NOO-e, kojoj su osim članova prisustvovali narodni zastupnici Alojz Valečić i Stjepan Dovečer, predsjednik Općinskog vijeća proizvođača Mirko Stengl, predsjednik NOO-e Stanko Vugrinec, te zamjenik načelnika Odjela za privredu Ivan Barišić.

Na dnevnom redu nalazio se prijedlog za osnivanje paušalne trgovačke radnje voćem i povrćem u Samoboru, pa je Savjet za privredu, pošto je Poljoprivredna zadruga u Samoboru odbila da istu osnuje, stao na stanovište da predloži NO-u općine, da na svojoj prvoj zajedničkoj sjednici donese odgovarajuće rješenje o osnivanju jedne takve samostalne radnje.

Savjet za privredu razmatrao je pod drugom točkom primjenu propisa o izdavanju u najam poslovnih prostorija na području kotara Zagreb, te su izneseni slučajevi da su pojedine osobe u radnom odnosu s privrednom organizacijom, a ujedno i nosioci najamnog odnosa s istom. Savjet za privredu potpuno je pravilno stao na stanovište tumačeći ovaj propis pa je zaključio: da se razriješe najamni odnosi u svim slučajevima gdje se radi o gostionici s nekim korekturama, da se sankcionira postojeće stanje tamo gdje se odnosi na trgovine i mesnice s time da se u budućnosti vodi kurs za likvidaciju toga stanja, kao i da se više principijelno ne odobri sklapanje najamnih ugovora između člana uže porodice ili vlasnika najamnog lokala koji je u radnom odnosu s istom privrednom organizacijom za izdavanje u najam poslovnih prostorija.

Tvornica za proizvodnju pokućstva i drvene galanterije »Trudbenik« u Bregani zapala je u teškoće zbog slabog plasmana robe na tržištu. Predložena je garancija NO-u općine za dobivanje kredita za prekomjerne zalihe i to sa rokom do 31. XII. 1956. što je jednoglasno prihvaćeno.

Pod četvrtom točkom raspravljalo se o prijedlozima molba i žalba, privrednih organizacija, zadrugarstva, zanatstva i privrednih djelatnosti sličnih zanatstvu. Poduzeću za promet kožom »Koteks« iz Zagreba dozvoljeno je, da njegova poslovna jedinica u Samoboru posluje kao otkupna stanica. Obrtnom poduzeću odobreno je osnivanje pogovog zanatskog pogona fino-mehaničke radionice. — Tako-

der su rješavana i još neka pitanja pojedinih privrednih organizacija, a Poljoprivrednoj zadrugi u Samoboru odobreno je otvaranje pogona »Vinski podrum«, koji bi imao zadatak promet alkoholnih i bezalkoholnih pića na veliko, kao i odobrenje za osnivanje trgovine alkoholnim i bezalkoholnim pićem »Samoborska kljet« u Samoboru.

Osim toga Savjet za privredu razmatrao je i niz drugih pitanja iz djelokruga rada privrednih organizacija, zanatstva i zadrugarstva. G.

Olakšati rad i život zaposlenoj ženi

Živimo u vrijeme kada veliki broj žena privređuje u tvornicama, poduzećima i raznim ustanovama, pa je i opravdano da se danas mnogo govori i piše o pomoći radnoj ženi.

Ovaj puta neću pisati o pomoći koja je pružena ili koja bi se trebala pružiti, već nešto o anketi koja se sada provodi. Bilo bi neprimodno kada bi prijedlozi za mjere koje bi olakšale rad žena dolazile od nekuda sa strane, a ne od njih samih. — Ovih dana anektiraju se sve zaposlene žene sa područja grada Samobora. Tu će mnoge od njih ako i ne sve, dati prijedloge što bi trebalo učiniti da se olakša rad i život žena. Da li osnovati restoran gdje bi cijene bile pristupačnije ili oformiti neko poduzeće koje bi prodavalo poludogotovljenu hranu, da li uskladiti radno vrijeme raznih uslužnih trg. radnji s njihovim radnim vremenom, da li otvoriti praonicu rublja, da li otvoriti obdanište za školsku i predškolsku djecu i još niz drugih problema. — Uglavnom ovdje bi žene u onoj posljednjoj rubrici koja glasi: »Što predlažete da je potrebno učiniti, da se olakša život i rad zaposlenoj ženi?«, trebalo napisati sve ono što ih tišti, a što bi društvo moglo riješiti.

Na sjednici komisije za žene SSRN, gdje su bile prisutne i po dvije žene iz tvornica i ustanova, govorilo se mnogo o načinu ispunjavanja anketnih listića (upitnika), pa su iste vjerojatno pravilno dale uputstva u tvornici.

Kako su žene primile ovaj poziv na suradnju za vlastito dobro vidjeti ćemo iz ispunjenih listića. Ova anketa treba da bude samo početak za dalju brigu o radnicama i namještenicama i nikako ne smijemo dozvoliti da sve predloženo ostane samo na papiru.

Razgovor sa J. Gvozdenovićem, predsjednikom Komisije za društvene organizacije

SVE AKTIVNIJI RAD

Naš suradnik, posjetio je predsjednika Komisije za društvene organizacije Savjeta za prosvjetu i kulturu općine Samobor, Jovicu Gvozdenovića, te ga zamolio da mu za čitaoca »Samoborskih novina« odgovori na neka pitanja.

— Možete li nam reći koliko je članova u članjeno u društvene organizacije, osim u SSRN, NOH-e i SKH-e, kao i koliko ih ima na području naše općine?

— U društvene organizacije u Samoborskoj općini uključeno je oko 7.700 članova ili jedna petina ukupnog broja stanovništva, dok društvenih organizacija ima 50, koje se po zadacima i sadržaju rada bitno razlikuju obzirom na teritorij gdje djeluju. To su organizacije Saveza za tehnički odgoj — Narodna tehnika, »Partizan«, Nogometni klub »Samobor«, Kulturno-umjetničko društvo »Ivan Goran Kovačić«, društvo »Naša djeca«, plivači, strijelci, ogranci Seljačke sloge, kuglaši, filatelisti, pioniri, izviđači i mnogi drugi — rekao je Jovica Gvozdenović.

— Možete li nam odgovoriti, koji su najčešći problemi ovih društvenih organizacija, kao i mogućnosti za njihovo rješavanje?

— Uglavnom sve društvene organizacije bore se sa financijskim teškoćama, jer su prihodi društava manji od redovnih rashoda. Zatim veliki problem za pojedine društvene organizacije predstavlja pitanje društvenih prostorija. Neka društva u Samoboru i drugdje uspjela su povoljno riješiti to pitanje.

— Spomenuli smo financijsku stranu, pa nas bi interesiralo što je Komisija za društvene organizacije poduzela, da se to pitanje ublaži?

— Komisija je skrenula pažnju svim društvenim organizacijama, da trebaju svoje rashode samostalno financirati, osim ako je u pitanju nabavka rekvizita, opreme, materijala i drugog. Putni tro-

škovi, kao i lični rashodi padaju na teret samih organizacija, koje te izdatke imaju. Ove godine društvene organizacije dobile su dotaciju iz budžeta u visini od 1.000.000 dinara, dok su posebno vatrogasna društva dotirana sa 2.500.000 dinara. To je daleko više financijske pomoći nego ranijih godina. U budžetu se osiguralo maksimalno koliko se moglo.

— Kakva je aktivnost društvenih organizacija?

— Sada ljeti slabija, ali ako uzmemo cjelokupnu djelatnost naših društvenih organizacija, tada ona u potpunosti zadovoljava.

— Koja je najkarakterističnija griješka naših društava?

— Na to vam mogu vrlo lako odgovoriti. Neubiranje članarine i pomanjkanje perspektivnog plana rada. Neke društvene organizacije nijesu ubirale članarinu već nekoliko godina.

— Željeli bi objasniti našim čitaocima, kakve zadatke ima komisija čiji ste vi predsjednik, naravno osim onih, koje smo već naveli?

— Komisija za društvene organizacije kod Savjeta za prosvjetu i kulturu osnovana je tek nedavno. Njezin zadatak je da prati razvitak društvenih organizacija, kao i da radi na suradnji i povezivanju svih društvenih organizacija. Zatim da se upozna je sa problematikom istih i da ju u potrebnim momentima iznosi pred odgovarajuće organe M.

UREDNIŠTVO „SAMOBORSKIH NOVINA“

čestita svojim pretplatnicima, saradnicima i ostalim čitačima lista, kao i svim radnim ljudima

27. srpanj DAN USTANKA

VIJESTI IZ NAŠIH ISELJENIČKIH ORGANIZACIJA U AMERICI

S proslave Martinskog kluba

Chicago, Ill. — Martinski Klub proslavio je 30-godišnjicu svoga opstanka sa svečanim banketom koji je počeo u 8 sati na večer 28. IV. o. g. u dvorani Hrvatskog Sokolskog Doma. Sjedala oko stolova su bila napunjena s dobrim našim narodom, koji uvijek kada ga pozovemo dođe i podupre Martinski Klub u njegovom plemenitom radu.

Poslije večere, koja je bila ukusno priređena tako, da su svi prisutni bili potpuno zadovoljni, stoloravnatelj brat Vinko Rudar pozdravio je prisutne i zahvalio im se na njihovu odazivu. Zatim je predstavio predsjednika Kluba, brata Ignaca Domovića, koji je pozdravio odbor, članstvo i prijatelje Kluba, da mu je drago vidjeti ovako lijepi sastanak prigodom ove proslave 30-te godišnjice opstanka Kluba.

Iza toga je stoloravnatelj predstavio još jednog živućeg člana među nama, koji je došao do zamisli da se ustroji Klub, a to je brat Vinko Kovačić, koji je kazao da ga veseli da je Martinski Klub uzdržao 30 godina opstanka. On je još jedan od trojice živućih članova, koji se dogovoriše 1926. godine da bi bilo korisno, da se pozove Martinšćane na jedan sastanak i ustroje Klub, kojemu bi bila zadaća podupirati školsku siromašnu djecu u Svetom Martinu u domovini sa odjećom i obućom.

Na svršetku govora brata Kovačića, stoloravnatelj predaje bratu Kovačiću od Kluba čestitku s malim darom, kao priznanje za njegov rad. Brat Kovačić prima čestitku, ali povraća dar u klupsku blagajnu za pripomoć siromašnoj školskoj djeci. — Zatim stoloravnatelj predaje čestitku i dar bratu Franji Novoselu, koji je vršio blagajničku dužnost u Klubu 25 godina. Brat Novosel se je zahvalio članstvu na priznanju za njegov rad.

Predsjednik je predstavio tajnika Kluba, koji je govorio o radu Kluba kroz 30 godina. Rekao je da su 14. veljače 1926. godine 10 Martinšćana ustrojili ovaj Klub, a danas u životu još su 6 ustrojitelja. Kroz 30 godina umrlo je 22 člana, a danas Klub broji 97 članova. Kroz 30 godina Klub je učinio mnoga plemenita djela.

U prošlom svjetskom ratu Klub je podupirao ratne napore naše nove domovine Amerike kroz Američki Crveni križ u novcu, članovi su kupovali ratne bonдове i flivali svoju vlastitu krv za naše ranjene vojnike, sve sa ciljem da Amerika pobijedi u ratu.

Zatim je stoloravnatelj predstavio predstavnike društava i klubova, koji su bili prisutni, te se zahvalio članovima na dobroj organizaciji proslave.

U lijepom raspoloženju prisutnih u plesu i pjesmi, zabava je trajala do 2 sata u jutro, pak je tako Martinski Klub završio ovu proslavu, s kojom je proslavio 30-godišnjicu svoga dičnog i plemenitog narodnog rada.

Vinko RUDAR, tajnik Kluba

MARTINSKI KLUB SVOM RODNOM KRAJU

U 30 godina, svoga postojanja Martinski klub u Chicagu izdašno je pomagao siromašnu školsku djecu u Sv. Martinu, te ostalim selima oko njege i to: Klakama, Konjšćici, Molvicama, Maloj Gorici, Kalinovici, Rakovom Potoku, Horvatima, Pavučnjaku, Petkovom Bregu, Drežniku, Galgovu, Podgrađu, Dolcu, kao i Falaščaku, što je i glavni zadatak kluba.

Tako je klub u prvih 10 godina svoga postojanja od 1926. do 1936. poslao u stari kraj odjeće i obuće u vrijednosti od 497 dolara, s kojom je nadareno 490 djece.

Klub se nalazi neprestano od svog osnutka u vezi sa domovinom, te je u svom radu pokazao lijepe i uspješne rezultate. Ti rezultati mogli bi biti i veći kada bi se Martinski klub, kao i ostali klubovi naših iseljenika u Americi bolje povezali sa pojedinim organizacijama, kao Socijalističkim savezom radnog naroda, kulturno-prosvjetnim društvima, ograncima Seljačke sloge, Narodnom omladinom.

Dio Samoborske općine, s kojim je povezan Martinski klub, osim nekih sela, prilično je siromašan, zato pomoć koju iseljenici šalju školskoj djeci nailazi na topao prijem u narodu ovog kraja.

M. Grakalić

Tragom herojskih partizana

OSNIVANJE SAMOBORSKE ČETE
i neke njene akcije

(Neobjavljena stranica naše slavne historije)

U srpnju 1943. godine, na inicijativu Kotarskog komiteta Komunističke partije Hrvatske za kotar Samobor, formirana je u selu Podgrađu kod Okića I. Samoborska četa, kao samostalna partizanska jedinica. Za komandira čete imenovan je drug Trkulja, njegovim zamjenikom Jordan, dok je komesar čete bio Josip Horvat iz Stupnika, a zamjenik komesara i partijski rukovodilac Ljubo Savić.

Samoborska četa imala je u početku 18 boraca većinom iz okolice Samobora, a naoružana je bila svega s 8 pušaka, 2 pištolja, nekoliko bombi i nešto municije. Osim toga borci su bili slabo odjeveni.

Samoborski kotar davao je tih dana u partizanske redove sve više boraca, a naročito poslije pokušaja izdajničkog vodstva HSS a da mobilizira seljaštvo u domobrane za borbu protiv partizana, kao i nakon pada Musolinija. Narod je od prvih dana ustanka simpatizirao s NOB-om i aktivno pomagao njene jedinice, pa je poslije formiranja Samoborske čete u kojoj su se okupili seljaci iz ovih sela, neprestano hranio borce, obavještavao ih o kretanju neprijatelja i u mnogim drugim prilikama pružio narodnoj vojsci svoj doprinos.

Pred rukovodstvo novoformirane Samoborske čete odmah su se postavili odgovorni i hitni zadaci. Trebalo je otići oružje od neprijatelja i dati ga menaoružanim borcima, isto tako bilo je i pitanje odjeće i municije, izvršiti mobilizaciju i tući se s daleko nadmoćnijim neprijateljem, koji je harao po mirnim selima.

Četa se zadržavala uglavnom u selima ispod Okića. Postavljala je zasjede i razoružavala domobrane, koji su dolazili kućama na dopust.

PRVO VATRENO KRŠTENJE

Dva mjeseca nakon svog formiranja Samoborska četa imala je prvu borbu s neprijateljem između Konjšćice i Sv. Martina. Četa se upravo nalazila u selu Podgrađu, kad joj je preko stanovništva javljeno, da gestapovci i ustaše dolaze iz Samobora u Sv. Martin.

Četa se brzo sakupila i postavila u zasjedu na jednoj isturenoj koti ispod koje prolazi cesta Konjšćica—Sv. Martin. Srca boraca jače su zakucala, a gestapovci sa 2 tenka sve su se više približavali. Komandir Trkulja rasporedio je borce. — Jedna patrola je pošla prema Sv. Martinu, a druga zaobilazno u Konjšćicu.

Gestapovci na tenkovima udobno su se ras-komotili, ne misleći da će tako brzo u borbu. Vjerovali su da se partizani ne će usuditi napasti njihove željezne grdosije.

U međuvremenu gestapovska patrola zaobilazno je nekako došla do prvih kuća u Sv. Martinu. Selo je bilo mirno. Seljaci su se povukli u svoje kuće. Prašni seoski put bio je pust. Nekoliko časaka iza ulaska neprijateljske patrole ulazi u Sv. Martin i partizanska patrola, te nastane puškaranje.

Uto su tenkovi stigli do kote na kojoj su bili partizani, koji na njih otvoriše vatru. Komešanje među gestapovcima. Tenkovi su odgovorili na vatru. Razvila se borba. Partizanska patrola iz Konjšćice također je otvorila vatru na gestapovsku glavninu i ovi misleći da su opkoljeni, okrenuli su tenkove i dali se u bjekstvo. Borba je trajala kratko vrijeme. Rezultat: 1 zarobljeni gestapovac s nacrta i planovima okolice, te jedna puška. Gubitaka u četi nije bilo.

Prva borba i pobjeda partizana u toj borbi, digla je moral borcima i imala veliki odjek među narodom. Mala grupica boraca, okupljena u Samoborskoj četi iz ovih okolnih sela, neiskusna, naglata je u bijeg daleko jačeg i spremnijeg neprijatelja.

— To je bila naša prva i najdraža pobjeda u toku rata. Svi smo bili neiskusni u vođenju borbe, osim komandira Trkulje i još par boraca, pa je zato pobjeda u ovoj borbi digla naš moral — rekao nam je zamjenik komesara čete Ljubo Savić u razgovoru.

ZASJEDA NA CESTI ZAGREB — KARLOVAC

Obično sat prije nego što zarudi dan borci Samoborske čete često su se spuštali na cestu Zagreb—Karlovac i postavljali zasjedu. Dan ih je dočekao posakrivene u grmlje i zaklone, kako vrebaju na neprijatelja.

Jednog dana nešto prije 8 sati sivom cestom jurio je punom brzinom kamion pun ustaša. — Partizanima s obje strane ceste jače zaigra srce a jedan reski:

— Pali — proteže se okolicom.

Meci su zafijukali, zabili se u ustaško meso, a iznenadjenje ustaša bilo je toliko da nijesu uspješni ispaliti niti metka, šutio je i njihov mitraljez na krovu kamiona. U toj žestokoj partizanskoj paljbi ostao je pošteden ustaški šofer i automobilske gume, tako da je kamion uspio pobjeći pun ranjenika.

Crveni trag ustaške krvi sušio se je u ru-janskom jutru 1943. dok je partizanska kolona od-micala put Samoborskog gorja.

* * *

Opet zasjeda. Samoborska četa polijegala je uz cestu i posakrila se u grmlje, koje je nastupom jeseni počelo žutjeti. Oko 10 sati cestom od Zagreba dolazio je njemački motociklist-kurir. Ponosno je digao glavu u okupiranoj zemlji i divio se prekrasnim krajolicima. — Jedan čovjek sa crvenom petokrakom zvijezdom na kapi i puškom u ruci istrči na cestu pred motociklistu mašući mu da stane. Ali ovaj nije stao, spretnim manevrom zaobide partizana i punim gasom dađe se u bijeg. — Netko je iz grmlja odapeo svoju pušku, švabo je počeo voziti s jednog kraja ceste na drugi i nakon nekoliko stotina metara prevrnuo se zajedno s motociklom u jarak kraj ceste. Bio je ranjen u ruku.

Svega nekoliko časaka nakon što je pao u grabu, njemački kurir se podigao i poletio prema selu. Trčao je. Partizani su ga slijedili na priličnom otstojanju, ali se nijesu usudili njih nekoliko poći u selo gdje se sakrio švabo, misleći da su tamo stacionirane veće neprijateljske snage. — Ni je prošlo ni 10 minuta, kada pred partizane, koji su se dogovarali što da poduzmu izađe grupica seljaka vodeći pred sobom svezanog neprijatelja.

— Evo vam to okupatorsko đubre. Neka mu sudi narodni sud — vikao je jedan brkajlija.

KAKO SU SAMOBORCI OTELI USTAŠAMA
MITRALJEZ »KOZU«

Kada je u srpnju 1943. godine formirana I. Samoborska četa naoružanje je bilo slabo, pa su borci razmišljali kako da otmu od neprijatelja jedan mitraljez. — Dočuli oni preko naroda, da jedna ustaška patrola svako jutro prolazi putem Sv. Nedjelja—Rakitje. Ustaše nose sa sobom redovito mitraljez, uvijek spreman za borbu. Okolica je redovno bila puna neprijateljskih vojnika.

Dugo su u četi mislili kako da otmu ustašama ovaj mitraljez. Jedne noći uputila su se 3 partizana zaobilaznim putem, kroz grmlje i polja iz Samoborskog gorja u Rakitje. U selu je bilo mnogo simpatizera NOB-e i ovi su ih poblize upoznali sa stanjem u okolici i dolaskom patrole. Partizani su se sklonili u grmlje kraj ceste nedaleko sela i čekali. Svitanje! Raspoznavali su se ljudi, koji su prolazili cestom. Borci ih nijesu dirali, čekali su mitraljez. Tek oko 10 sati pojavi se na zaokretu ceste ustaška patrola.

Odmjerenim i dostojanstvenim korakom ustaše su se približavali, naoružani do zubi, spremni da svaki trenutak progovori oružje. Na cesti se nisu primjećivali drugi vojnici. Partizanima je srce zaigralo i topli ugodni osjećaj prožme ih tijelom.

— Mitraljez . . . Mitraljez . . . — prolazilo je munjevito mozgom.

Ustaše su se sve više približavali. Treba ih zaskočiti, da ne stignu upotrebiti oružje. — Vođa partizanske patrole brzo je pokazao svakom borcu, kojeg ustašu treba da onesposobi i još jednom pogledao borce. Njegov je pogled prodirao do srca i borci su samo kinnuli glavom, razumjeli su se. Više se nije čulo šuštanje grmlja. Ustaše su dolazili. Borci su prestali čak i disati, nervi su napeti, a sva pažnja usredotočena je na ustaše. Mogao bi ih i rukom dotaknuti tako su bili blizu u jednom trenutku. Prošli su. Partizani pažljivo izadoše iz grmlja i svladaše ustaše. Mitraljez je za tren bio u njihovim rukama, brzo pokupiše i ostalo oružje. — Otelu su mitraljez.

Naveče je u četi bilo slavlje. Borci su gladili mitraljez, plesali oko njega partizansko kolo i lju-

bili ga. Narod je došao da vidi to čudo. Mnogi su ga prvi puta u životu vidjeli. — Prozvali su mitraljez »Kozu«. I od tada je »Kozu« bila sigurno oružje u rukama boraca I. Samoborske čete.

PARTIZANI U LESKOVAČKOJ GOSTIONICI
1943. GODINE

Na Badnjak 1943. godine 2 vođa I. Samoborske partizanske čete, izvela su uspješnu akciju na gostionicu »Pavlič« u Hrvatskom Leskovcu. Gostionica »Pavlič« nalazila se kraj željezničke stanice, a preko puta nje nalazio se neprijateljski bunker. Na željezničkoj stanici se taj moment nalazilo 70 ustaša i isto toliko domobrana.

Oštra zimska noć. Zamrznuto blato. Jedna nijema kolona približavala se željezničkoj rampi, koja se pružila tu na dohvat stanice. U koloni su bili partizani. Oni su brzo polijegali u kanal kraj ceste i sve je opet bilo mirno.

Dvije siluete, naoružane uputiše se zaobilaznim putem prema kući u kojoj je bila gostionica. To su bili partizani Ljubo Savić i Jordan. Ustaše i domobrani šetali su se pred gostionicom i željezničkom stanicom amo tamo. Iz gostionice razlijevala se odugačka pjesma, netko je tužno urlao, a konji pred kućom nestrpljivo su lupali nogama o zamrznutu zemlju čekajući gazdu, koji se raznježio, da mu se njegov bas razmiljo u duge neugodne tonove.

Za čas su dvojica partizana stigla u dvorište gostionice. Jedan je svojim automatom pokucao na prozor kuhinje. Pojavila se gostioničarka i kada je vidjela da su partizani jaukne:

— Kako smijete doći. Tu su ustaše i žandari. Partizan joj je dao znak, da ne govori glasno pitavši ju »tko ima sve u gostionici«?

— Puno domobrana, 2 žandara i mnogo civila. Ustaša nema — brzo je odgovorila gostioničarka.

— Ima li tko od mojih prijatelja — pitao je dalje partizan, koji je prije duže vremena živio u Leskovcu.

— Ima jedan. Blaž.

Pozvao je Blaža. Provjerio je navode gostioničarke. Bili su točni.

— Bili se ih moglo razoružati?

— Veoma teško. Ustaše su tu na stanici — odgovorio je Blaž.

— Onda ne ćemo — rekao je partizan i rastao se sa Blažem, koji je krenuo natrag u gostionicu.

Dvojica partizana su se dogovarala. Bili su za čas u dilemi, da li da sami izvedu napad, ili da dovedu i ostale partizane. Odlučili su, da gostionicu razoružaju sami.

Gostionička soba imala je dvoja vrata. Svaki partizan hitro je otvorio po jedna.

— Ruke u vis. Ovdje je narodna vojska — oštro se čula partizanska komanda. Zabezegnuti domobrani i civili, digoše ruke, slijedio ih je jedan žandar, a drugi se mašio oružja. Partizan je opalio. Žandar se ranjen strovali na pod. Nekolicina domobrana i civila uspije pobjeći iz gostionice.

— Partizani. U gostionici su partizani — vikali su po ulici.

Na ulici nastala komešanje. Ustaše, što su stajali pred gostionicom dali su se u bijeg. Posada bunkera također je odmaglila.

Dvojica partizana pokupila su oružje, te povela sa sobom žandara i 3 domobrana. Istim putem preko dvorišta vratili su se u kanal gdje su ih čekali ostali. Drugovima je bilo žao što i oni nisu sudjelovali.

Najednom zakreketaše mitraljezi i zapucaše puške. Nastala puškaranje. No ne na onu stranu kuda se izgubila I. Samoborska partizanska četa, već u suprotnom pravcu.

Partizanska kolona se povlačila prema Žumberku, nakon još jedne hrabre akcije dvojice partizana: Jordana i Ljube Savića.

Marijan Grakalić

VODOVOD U MALOJ JAZBINI

Stanovnici sela Mala Jazbina odlaze po vodu za potrebe svojih domaćinstava 2 kilometra, sve do izvora potoka Bistraca. Sada se prišlo izgradnji vodovoda kojim će se voda ovoga izvora crpiti u rezervoar kod zaseoka Remusi, odakle će prirodnom padom teći u Malu Jazbinu. Sami seljaci prevoziće potrebne cijevi i pijesak, te po domaćinstvu uplatiti 10.000 dinara, dok će Narodni odbor općine Samobor pružiti pomoć od 400.000 dinara, a Centralni higijenski zavod Hrvatske dati će cijevi.

MALI OGLASNIK

POLJOPRIVREDNA ZADRUGA SAMOBOR

Smidhenova ulica 4.

TRAZI JEDNOGA NAUČNIKA

za tekstilno-prehrambenu struku

Uvjeti primanja u naukovanje:

1. da je potpuno duševno i tjelesno zdrav,
2. da je svršio Osmogodišnju školu.

Uprava

»HAMOR« TRGOVAČKO PODUZEĆE na malo
SAMOBOR — PERKOVČEVA ULICA BR. 9.
Telefon 83-207.

raspisuje

NATJEČAJ

za popunjenje radnog mjesta šofera na kamionu marke »Pionir 52« proizvod Tvornice automobila u Mariboru.

Uvjeti:

- a) šofer II. klase s višegodišnjom praksom na kamionu,
- b) poznavanje lakših popravaka na kamionu,
- c) opći uvjeti za primitak u državno namještenje.

Pismene ponude s opisom stručne spreme i dosadašnje službe dostaviti na gornju adresu do 10. VIII. 1956.

IZGUBLJENO

Putem od kolođvora do Oslakovića u Taborcu izgubio sam crnu kišnu kabanicu 17. VII. Molim poštenog nalaznika da istu vrati u Starogradsku ulicu broj 13. uz nagradu.

DOM NARODNOG ZDRAVLJA U SAMOBORU

Upravni odbor

NATJEČAJ

za jednog stipendistu Više škole za medicinske sestre u Zagrebu

Visina stipendije iznosi 4.000 Din mjesečno. — Školovanje traje 3 godine.

Potrebno je da kandidatkinja ima završenu opće-obrazovnu srednju školu ili završenu odgovarajuću stručnu školu.

Stipendija se daje do završetka školovanja time, da redovito dovrši školovanje i polaganje ispita.

Obaveza je stipendiste, da provede na radu u bilo kojoj ambulanti Doma narodnog zdravlja Samobor omoliko vremena, za koliko je primao stipendiju. — Rok natječaja je do 20. VIII. 1956.

Molbe s biografijom dostavljaju se Upravi Doma narodnog zdravlja u Samoboru.

Ravnatelj: Dr. Albert Georgijević, v. r.

JEDNOKATNICA u centru Samobora s dvorištem, vrtom i podrumom prodaje se bez posrednika. Adresa u upravi lista.

NARODNI ODBOR OPĆINE SAMOBOR

Čestita

svim trudbenicima

27. SRPANJ DAN USTANKA

PROSVJETNA USTANOVA
»NARODNI DOM«

čestita svim svojim posjetiocima kina i svim radnim ljudima

27. srpanj DAN USTANKA

»ELEKTRON«

TVORNICI ELEKTRIČNIH APARATA
SAMOBOR kraj ZAGREBA

čestita

svim radnim ljudima i ostalim kolektivima

27. srpanj DAN USTANKA

Poljoprivredna zadruga s o. j. SAMOBOR

čestita svim svojim zadrugarima i ostalim radnim ljudima

27. srpnja DAN USTANKA

SAMOBORSKA TVORNICI ČETAKA

čestita svim radnicima, poslovnim prijateljima i ostalim kolektivima

27. srpanj DAN USTANKA

„SLOBODA“

TVORNICI CARAPA
SAMOBOR

čestita

svim radnicima, ostalim kolektivima

i poslovnim prijateljima

27. srpanj DAN USTANKA

TISKARA »PROSVJETA«

čestita

svim svojim poslovnim prijateljima i radnim kolektivima

27. srpanj DAN USTANKA

STAMBENA UPRAVA — SAMOBOR

čestita

27. srpanj DAN USTANKA

stambenim zajednicama, kućnim savjetima, stanarima i svim radnim ljudima.

Radni kolektiv

„HAMOR“ Trgovačko poduzeće na malo
SAMOBOR

ČESTITA 27. SRPANJ — dan ustanka u Hrvatskoj

svim svojim cijenjenim dobavljačima, potrošačima i ostalim građanima naše socijalističke domovine.

OPĆINSKI KOMITET NARODNE OMLADINE

čestita

omladini i svim radnim ljudima

27. srpanj DAN USTANKA

NARODNI ODBOR OPĆINE SAMOBOR
ODJEL ZA PRIHODE
OBAVIJEST

Prilikom razreza poreza na dohodak poljoprivrednim domaćinstvima i vlasnicima kuća za 1955. godinu, odnosno 1956. godinu utvrđeno je, da imade veliki broj poreznih obveznika, koji ne stanuju na području općine Samobor, a zaduženi su odgovarajućim porezom i prirezom.

Za veći broj nije poznata niti točna adresa, pa ih je nemoguće obavijestiti o razrezu.

Pretpostavlja se, da imade poreznih obveznika, koji su svoj posjed prodali, a kupac nije izvršio gruntovni prenos, pa tako već godinama nitko ne plaća porez.

Pozivaju se porezni obveznici, koji stanuju van područja općine Samobor, a zaduženi su s porezom kod ovog Odjela, da reguliraju svoje obaveze do 15. VIII. 1956. godine. Poslije toga roka ovaj Odjel pristupit će prisilnoj naplati koristeći sve zakonske propise, na koje ima pravo prema Uredbi o prisilnoj naplati poreza i drugih budžetskih prihoda.

Isto tako će se preduzeti zakonske mjere protiv onih, koji su kupili zemlju, a nisu podnijeli na registraciju ugovore.

Načelnik: Babić Ladislav, v. r.

ISPRAVAK

Zbog griješaka kod prepisivanja potkrale su se u članku »Na kraju školske godine pozitivno ocijenjeno 81.51% učenika«, pogreške te se navedeni postotak polaska učenika u školu odnos na 1954.—1955., dok u 1955.—1956. iznosi za učenike od I.—IV. razreda 98.80%, a za učenike od VI.—VIII. razreda 96.79% uključivši i Samobor.

Uredništvo

Samoborska kronika

U SAMOBORU OSNOVANA NOVA ZANATSKA ZADRUGA

Okružni privredni sud u Zagrebu svojim rješenjem upisao je u registar firmu »Samograd« zanatska zadruga građevinske djelatnosti s o. j. u Samoboru, a na temelju odobrenih pravila po NO-u općine Samobor. — Poslovanje zadruge je obavljanje građevinskih usluga: zidarske, tesarske, taracarske i fasadarske struke. Poslovođa zadruga je graditelj Martin Sver.

Motivi za osnivanje zadruge su želja, da se građenje objekata svih vrsta izvrši što jeftinije. Tako je Zadruga u svojim kalkulacijama 1956. jeftinija u odnosu na 1955. za 33%. Obzirom na predstojeću građevnu djelatnost u pravcu stambene izgradnje po privatnom sektoru t. j. po radnicima i službenicima, Zadruga će omogućiti, da se ti objekti izgrade sa što manje troškova. Razumije se, da je i našim poduzećima stalo da izbjegnu troškove gradnje odnosno, da ih kod većih objekata osjetno smanje.

Zadruga je zatražila kredit u visini 1.000.000 dinara, a njeni članovi bi garantirali za taj kredit svojom imovinom. »Samograd« je član Obrtno nabavno-prodajne zadruge s o. j. Samobor i preko nje će se snabdijevati potrebnim građevnim materijalom.

NOVI POSLOVOĐA

POGONA II. »FOTOKEMIKE«

Dosadašnji poslovođa pogona II. »Fotokemike« u Samoboru Dragutin Pintarić otišao je na dužnost u Zagreb, te je za novog poslovođu imenovan Vajo Ivanišević.

25 NOVIH OBITELJSKIH KUĆA U SAMOBORU

Na prva dva sastanka Upravnog odbora Fonda za kreditiranje stambene izgradnje odobreno je 13.327.000 dinara za adaptaciju, dovršenje i izgradnju stambenog prostora. S ovim kreditom koristit će se 46 građana sa svojim obiteljima. Upravni odbor odbio je 28 molbi, koje su bile podnesene za dodjelu kredita. Novih obiteljskih stambenih zgrada podići će se 25, dok se ostali dio odobrenih molbi odnosi na adaptaciju i dovršenje započetih objekata.

MALO KUPAČA

NA SAMOBORSKIM KUPALIŠTIMA

Iako se vrijeme zadnjih dana poboljšalo, nakon tuče i kiša, broj kupača na samoborskim kupalištima daleko je manji nego ranijih godina. — Najviše posjetilaca bilo je 7. i 8. o. mj. Kapaciteti kupališta osim u nedjelju ukoliko je lijepo vrijeme, nije iskorišten ni sa polovicom. Najviše se ljudi kupa na Šmidhenovom kupalištu u Sv. Heleni.

SAZVANA XIII. SJEDNICA NO-a OPĆINE

Za 26. o. mj. sazvana je XIII. redovna sjednica Narodnog odbora općine Samobor na kojoj će se pretresati nekoliko odluka, te o osnivanju paušalne trgovačke radnje za prodaju voća i povrća u Samoboru, kao i o drugim pitanjima. Poslije sjednice održat će se posebno zasjedanje općinskog vijeća. Sjednica počinje u 9 sati u Narodnom domu.

»CRNI KABINET« U SAMOBORU

Oto Neli mađioničar, izveo je svoj program pred samoborskom publikom 13. VII. u kino dvorani Narodnog doma. — Čitav program, koji traje skoro 2 sata, držao je u napetosti oko 450 gledalaca, koliko ih je bilo u dvorani, te ostavio na prisutne prilično jak dojam. Naročito točke, izvedene u takozvanom »Crnom kabinetu« gdje on rubi glavu lutki obučenju u crno, na kome je bijelom bojom nacrtan čovječji kostur — primljene su kod nekih s izvjesnom dozom jeze iako se ovdje radi o najobičnijim trikovima, optičkoj varci i vještini izvađača.

DVIJE KRAĐE

Prije nekoliko dana nepoznati provalnici ušli su u prodavaonicu Kombinata gume i obuće »Borovo« sa dvorišne strane i odnijeli izvjesnu količinu cipela. Srećom, novac nijesu ukrali pošto im otvaranje blagajne nije uspjelo, premda je bilo dosta samo okrenuti ručicu.

Izgleda da su isti provalnici provalili i u bife na Šmidhenovim toplicama, te odnijeli manju količinu cigareta, bocu likera, te salamu. — Interesantno je da su kradljivci odnijeli običnu salamu, a gavrilovićevu salamu ostavili.

PRIKAZAN FILMSKI ŽURNAL O SAMOBORSKIM NOVOSTIMA

U okviru Narodnog sveučilišta prikazan je prvi broj filmskog žurnala »Samoborske novosti«, kojega su snimili fotoamateri Tona Mežnarić i Zvonko Vrhovčak uz suradnju Prosvjetne ustanove »Narodni dom« i redakcije »Samoborske novine«. — Prvi broj »Samoborskih novosti« prikazuje javnu vježbu Civilne zaštite, posjet učesnika Evropske konferencije o zdravstvenoj službi Samoboru i Dječji korzo. Prikazivanje žurnala samoborska publika toplo je pozdravila.

Omladina Samobora izgrađuje put i regulaciju Gradne na dionici Gradski muzej-Vugrinščak

Bilješka

Kruh naš svagdanji

— Perica, donesi »štrucu« kruha iz prodavaonice — zamolila je majka svog desetgodišnjeg sinčića, prije ručka.

Dijete je veselo otrčalo i za čas se vratilo s kruhom u ruci. Obitelj je posjedala za stol. — Majka je razrezala kruh na kriške složivši ga u pletenu košaricu. Iz jedne kriške visio je komadić konopca, s kakvim se obično vežu vreće brašna.

— Neki dan smo u kruhu našli olovnu »blombu«, a sada ima špage — ljutio se otac.

— Da, to je nemarnost naših pekara. Kruh im je osim toga često puta potpuno sirov ili pak izgorio. Kvaliteta kruha je loša. Ne znam, ali mi se čini da u pekari nije nešto u redu — govorila je majka.

Takvi razgovori u samoborskim porodicama nijesu rijetki. Pekara u Šmidhenovoj ulici kvalitetom svojih proizvoda nezadovoljava potrošače. I u upravni Obrtnih poduzeća, u čijem sklopu je pekara dosada radila potvrdili su ove navode.

— Polovica kadra u pekari su nestručna lica. Neki pekari gledaju svoj rad isključivo kroz prizmu prekovremenih satova i viškova. Do nedavno su za pecivo uzimali 30 litara mlijeka, a dovoljno im je bilo 15 litara — rekao nam je jedan odgovorni rukovodilac poduzeća.

Na traženje zborova birača otvorene su prodavaonice kruha u Starogradskoj i Perkovevoj ulici. Sada je nekom promućurnom odlukom rad ovih prodavaonica obustavljen. Vrata prodavaonica su se zatvorila, u njihovim uglovima pauci su počeli prestiti svoje mreže.

— Zašto? Što radi Savjet potrošača, kada se zatvaraju dvije prodavaonice kruha u Samoboru? Da li je on dao svoju suglasnost? — pitaju se opravdano građani.

Te stvari treba dovesti u red. Nema nikakvog opravdanja, da se kruh prodaje a da ne odgovara određenoj kvaliteti, da se zatvaraju prodavaonice, kao i da se kruh prigodom kupnje ne važe.

Ivica Tepec

SAMOBORU JE POTREBNA HLADNJAČA DRUŠTVENOG SEKTORA

Mjesečna najamnina za upotrebu privatnih hladnjača u Samoboru, koje koriste mesnice socijalističkog sektora kreće se i do 80.000 dinara. Osim toga vlasnici hladnjača postavljaju i druge uvjete. Uskladištenje mesa i suhomesnatih proizvoda veliki je problem naročito ljeti, pa bi se u Samoboru nužno trebala izgraditi hladnjača kapaciteta 10—15.000 kalorija.

UČESNICI OMLADINSKIH RADNIH AKCIJA ODLAZE NA MORE

Omladinci i omladinke, koji su učestvovali na radnim akcijama Narodne omladine u izgradnji puta Muzejski park—Vugrinščak, te regulaciji Gradne, poći će koncem ovoga mjeseca na sedmodnevni izlet na more.

IZ MATIČNOG UREDA SV. NEDJELJA :

ROĐENI :

Paukovac Vesna, kći Dragutina i Ljubice; Oršić Verica, kći Fabijana i Vince; Pavlič Iván-Željko, sin Ivana i Štefice; Budi Juraj, sin Filipa i Terezije; Tanasković Ljiljana, kći Dobrivoja i Mileve.

VJENČANI :

Cepak Stjepan, kovinotokar, i Coban Ana, kućanica; Katušić Slavko, elektrobrusač i Vlašić Zora, kućanica; Ložnjak Tomo, vodoinstalatier i Juranko Ana, kućanica; Mavračić Ivan, strojobravar i Čuček Mara, kućanica; Vranarić Dragutin, zemljoradnik i Košarač Milka, kućanica; Buhin Dragutin, strojovođa i Golubić Barica, kućanica; Pirša Tomo, radnik i Miholić Vera, kućanica; Klemenčić Stjepan, ložać i Galic Zorica, kućanica; Rešetar Stjepan, željezničar i Blažić Ana, kućanica; Frančić Vlado, slovoljevač i Cepak Zora, radnica; Burić Franjo, trg. pomoćnik i Katanec Dragica, kućanica; Družić Stjepan, trg. pomoćnik i Jelinčić Vera, kućanica.

UMRLI :

Čuček Matilda, kućanica, stara 70 g.; Šeketa Josip, poljoprivrednik, star 78 g.; Blažić Šimun, poljoprivrednik, star 87 g.; Hajtok Alojz, poljoprivrednik, star 79 g.; Prelec Mato, poljoprivrednik star 73 g.; Francetić Zora, kućanica, stara 59 g.; Vojvodić Vinko, poljoprivrednik, star 78 g.; Nepoznato žensko novorođenče; Vlašić Sofija, kućanica, stara 73 godine.

IZ MATIČNOG UREDA BUDINJAK :

ROĐENI :

Šintić Anka, kći Petra i Katice; Rapljenović Miloš, sin Slavka i Ljubice.

VJENČANI :

Kordić Vladimir, zemljoradnik i Vidović Ana, kućanica; Stić Milan, zemljoradnik i Delivuk Anica, kućanica

UMRLI :

Latinčić Janko, dijete, staro 2 godine.

Bibliografija

Izašao iz štampe »SAMOBOR - TURISTIČKI VODIČ«

Ovih dana izašao je iz štampe turistički vodič Samobora, koji predstavlja potreban priručnik svakom građaninu, a naročito turistu i izletniku. Edicija »Samobor — turistički vodič« bogato je ilustrirana s oko 36 slika, te ima 84 stranice teksta, što predstavlja do sada najbolje izdanje vodiča za Samobor i okolice.

Vodič su napisali: Stanko Trpin, prof. Marijan Gollner, Zdenko Tenk, ing. Nikola Bošnjak te Marijan Grakalić, koji je i urednik ovoga izdanja. — Za izdavača fungira Duka Breguš. Vodič je izdala Književna sekcija Narodne knjižnice i čitaonice u Samoboru uz pomoć svih privrednih organizacija Samoborske općine.

Osim historije Samobora, s posebnim osvrtom na XIX. i XX. stoljeće, što se po prvi puta sažeto i popularno obrađeno objavljuje, vodič sadrži potrebne podatke o klimi Samobora, geografskom položaju, geološki prikaz Samoborskog gorja, kulturnim i historijskim spomenicima, flori i fauni,

izletištima i šetalištima Samobora, popisom političkih i društvenih organizacija, organa narodne vlasti i ustanova, škola, kao i popis tvornica, poduzeća i zanatlija s područja općine Samobor. Vodič ima plan Samobora, gdje su naznačeni najvažniji spomenici, ustanove i drugi objekti, te planinarsku kartu Samoborskog gorja.

Svaka porodica u Samoboru trebala bi imati u svojoj kući vodič, koji će joj pružiti sve potrebne podatke o Samoboru i njegovoj okolici, a izletnicima i turistima vodič predstavlja nužan priručnik.

»Samobor — turistički vodič« možete nabaviti u kiosku i knjižari poduzeća »Hamor« na Trgu kralja Tomislava.

Naši iseljenici u inozemstvu naći će u vodiču potrebno gradivo da se iako udaljeni od svog Samobora i redne grude upoznaju s njim, njegovom prošlošću i sadašnjošću. Iseljenici naručuju vodič preko redakcije »Samoborskih novina« uz cijenu od 2 dolara po komadu u koju je uračunata i poštarina.

Ugostiteljski problemi

„BUNKERI“

Ugostiteljstvo i turizam, kao posebna privredna grana dobiva sve veći značaj, jer Samobor predstavlja privlačnu točku za stanovnike Zagreba radi prekrasnoga položaja i okolice bogate prirodnim ljepotama. — U Samoboru postoje 2 kupališta i Stari grad koji najviše privlače izletnike. S tim u vezi ugostiteljstvo imade sve uslove za razvoj pa se u bližoj budućnosti očekuje još veći priliv turista čemu će mnogo doprinjeti modernizacija sadašnjih i podizanje novih turističko-ugostiteljskih objekata u Samoboru i okolici.

Već sada se osjeća skućenost ugostiteljskih kapaciteta za smještaj turista, a naročito davanje prenoćišta. Pored objektivnih poteškoća s kojima se bore ugostiteljske radnje i kolektivi u njima, postoje i one subjektivnog karaktera o kojima se već godinama govori. O jednom od subjektivnih čimilaca bit će riječi i u ovom izlaganju.

Ugostiteljski radnici s opravdanjem izjavljuju da im naročite poteškoće u radu čine t. zv. »bunkerik«.

»Bunkerik« su zapravo ilegalne i neregistrirane ugostiteljske radnje. Vodioci tih radnja su obično osobe koje u tome radu vide i ostvaruju bez odgovarajućeg ulaganja rada dobre prihode. Izbjegavajući sve obaveze prema društvu koje daju registrirane radnje, ilegalni prodavaoci alkoholnih pića su neravnopravni konkurenti ugostiteljskoj djelatnosti, koja privređuje u okviru zakonskih propisa. Oni naime imadu računa i prodaju alkoholna pića znatno jeftinije od legalnih radnja, a da im to ipak osigurava veće prihode od onih koje ostvari tvornički madnik uz osamsatno radno vrijeme.

Ilegalni točionci alkoholnih pića svoju cjelokupnu aktivnost redovito vrše pod izgovorom da časte svoje znance i prijatelje, koji su eto slučajno k njima u goste navratili. — Nadzornim organima dosta je teško dokazati suprotno. Baš radi toga prekršionci propisa o ugostiteljstvu ostaju nekažnjeni.

U posljednje vrijeme organi Narodne milicije uspjeli su izvjesnim osobama tu protupravnu djelatnost ipak dokazati i iste privedi kažnjavanju.

Ako već ove osobe nisu registrirane u Ugostiteljskoj komori ili pak kod Odjela za privredu, kao vodioci ugostiteljskih radnji, mi ćemo sada, a i u buduću registrirati u »Samoborskim novinama«. Za bespravno vršenje ugostiteljske djelatnosti kažnjeni su: Imbro Čitarović, Štefica Tonšetić, Nikola

KINO »NARODNI DOM« PRIKAZUJE

- 1.—2. VIII. »ONA JE ZNALA ŠTO HOĆE« — američki film u koloru. Film obiluje izvršnim duhovitim dijalozima, vedrinom i humorom. U glavnoj ulozi nastupa mlada talentirana glumica Debbie Reynolds.
- 4.—6. VIII. »ŽENA S NAPULJSKIH ULICA« — američki film u bojama, izvanredno zabavan, duhovit i pun snažnog dramatskog zapleta. Jedan od najboljih filmova poznate glumice Lane Turner.
- 8.—9. VIII. »TAJNA NAPUSTENOG VRTA«.
- 11.—13. VIII. »RAT SVJETOVA« — američki film u bojama. To je vrlo vješto izvedena ekranizacija romana poznatog engleskog pisca H. G. Wellsa. Film je nagrađen zbog vještih trikova i efekata, te gledaocu izgleda realan.
- 15.—16. VIII. »NE UMIRE SE TAKO« — odličan francuski film.

RKUD „Vladimir Nazor“ u Samoboru

S bogatim repertoarom i krasnom izvedbom predstavilo se 20. VII. u Samoboru Radničko kulturno-umjetničko društvo »Vladimir Nazor« iz Zagreba.

Već s prvom točkom programa, ples iz okolice Vrbovca, uspostavljen je kontakt između publike i pozornice. Buran pljesak odjeknuo je dvoranom i na taj način publika je dala oduška svom raspoloženju i nagradila mlade izvađače.

Bogatstvo našega folkloru u interpretaciji RKUD »V. Nazor« došlo je do punog izražaja, kako u bogatstvu živopisne narodne nošnje, tako i u živim i temperamentnim kretnjama u plesovima u kojima su slikovito iznesene karakterne osobine naših naroda. — Umjetnički rukovodilac i koreograf Milivoj Pogrmilović, dokazao je, da posjeduje izvanredne umjetničke kvalitete i poznaje naš folklor. U prošloj godini nastupio je u Samoboru s državnim zborom narodnih plesova i pjesama »Lado«, a ovaj puta njegova visoka pojava u »Plesu s puškom«, snažno se dojmila prisutnih. Pojedine slike dobivene rasporedom izvađača u njihovim nošnjama dale su poseban umjetnički efekat, koji se ne zaboravlja brzo.

Teško bi tu bilo reći za neko od izvedenih kola da je ljepše od drugoga već jedino, da neko od njih traži od izvađača veću vještinu i fizički napor. Baš zbog toga, što su ona sva lijepa, kako »Pokupski drmeš« tako i plesovi iz Srbije, banatski momački ples i drugi naši plesovi, samoborska publika je svakoga posebno primila lijepo i toplo pozdravila oduševljenim pljeskom. Ta večer ostat će za dugo u uspomeni sviju, koji su imali prilike, da ju vide. — Isto tako narodna pjesma u izvedbi ugodnog baritona Franje Bošnjaka, došla je do punog izražaja. Jednom rječju za sve njih: plesače, pjevače, gudače i tamburaše mora se priznati, da su izvanredni i njihov izbor, da naš folklor reprezentiraju u inozemstvu je na mjestu, jer oni to svojom umjetničkom izvedbom zaslužuju, pa im na toj turneji u inozemstvu želimo najbolje uspjehe.

PRODAJEM JEDNOKATNU KUĆU sa 2 dvosobna stana sa svim nusprostorijama u središtu grada. Stan na katu useljiv. Upitati u uredništvu novina.

Kurtalj, Josipa Blatan, Milan Gunčić, Barica Pisičić, Božica Presečki i Zlata Golner iz Samobora, Jura Kelečić iz Mirnovačkog nasejla, Zlata Količić iz V. Rakovice i Ivka Fabek iz Konjščice. — Kazne je izrekao sudac za prekršaje i one se kreću od 5.000 do 15.000 dinara.

Na neke od kažnjenih osoba primjenjene kazne po svemu sudeći nisu odgojno djelovale, kako to više ne bi činile. Radi toga, bilo bi nužno da sudac za prekršaje pooštiri visinu novčanih kazni, a u ponovljenim slučajevima bilo bi svrsishodno pokrenuti pred nadležnim sudom krivični postupak i neovlašteno točenje pića kažnjavati kao krivično djelo nedozvoljene trgovine. Nukako ne bi bilo opravdano da ilegalni točionci vina iz te djelatnosti i nakon kažnjavanja vide unosan posao i izvlače nezasluzenu imovinsku korist.

Zajedničkim naporima svih zainteresiranih organa i društvenih organizacija uspjeh će se sa tržišta eliminirati neravnopravne konkurente našoj ugostiteljskoj mreži, koja pored svih poteškoća i slabosti osigurava i daje lijepe prihode budžetu samoborske komune. B.

REPORTAŽA »SAMOBORSKIH NOVINA«

S posjete jednom samoborskom brijaču

Nad jednim vratima u Perkovčevoj ulici broj 19. stoji firma brijačkog obrtnika Dragutina Cimermančića. — Čuo sam o njemu kao strastvenom i pasioniranom sakupljaču svemogućih odlikovanja i znački, pa sve tamo do vrijednijih predmeta iz kamenog doba, slika, okamina i drugih stvarčica.

Svojedobno lutajući reporter »Vjesnika« u srijedu« pisao je o tom samoborskom obrtniku, te me je i to ponukalo, da i sam vidim tu raznovrsnu zbirku, da o njoj napišem nekoliko riječi i upoznam čitaoce »Samoborskih novina« s tim osobnjakom.

Čim otvorite vrata njegove brijačnice upada vam u oči bezbroj značaka, koje vise na zidu u okvirima i malim vitrinama raznih oblika.

Sakupljanjem odlikovanja i značaka bavi se više od 20 godina, te im ni sam ne zna broja. — Kaže, da ih ima još kod kuće nesređenih oko 8 kg., a za čije sređenje treba vremena i mjesta. Pored sakupljanja značaka sakuplja i ostale starine, pa se tu na zidu mogu vidjeti i slike stare preko 200 godina od nepoznatih majstora. Tu visi i pejzaž ulje od B. Šenoe iz 1902. Pored tih slika vise i njegovi amaterski slikarski i rezbarski radovi. Kao najstariju značku smatra značku Samoborske garde, a najmlađe su mu s radnih akcija naše omladine iz 1952. u Vinodolu.

U času kad razgledavam zbirku, ulaze 2 dječaka i daju mu 3 komada značaka. Jedna je značka UROJ, druga je Pozdrav Titu 1955. i treća neki poštanski znak.

— Evo na ovaj način ja povećavam svoju zbirku, — kaže mi majstor. Bavi se i numizmatikom i pored ostalog novca imade nekoliko komada rimskog, grčkog i egipatskog novca. — U ovoj maloj reportaži nije moguće obuhvatiti kakve sve značke i odlikovanja imade u ovoj zbirci, ali treba podvući, da se ovdje radi o bogatoj zbirci, koja zaslužuje više pažnje i tu bi se našlo mnogo toga iz čega se ogledaju mnogi momenti iz bliže i daleke prošlosti — kulturnog, političko i društvenog zbivanja naših naroda.

Dalje mi pokazuje kamenu sjekiru, okaminu velikog puža sve nađeno na Gregurić bregu. Redom

otvara ladice u kojima su pohranjene mnoge lijepe i vrijedne stvari. Tu se nalazi krasno izrezbaren »cigaretšpic« od slonove kosti nekada vlasništvo grofa Kulmera, te jedan uredski nož od riblje kosti za rezanje papira čiji držak je brončana mala statua cara Napoleona. U podnožju te statue je 2 mm veliko povećalo, koje kad se čisto prinese oku otkriva 4 slike povećane na veličinu poštanske marke. Na prvoj slici je Napoleon na konju ispod nje je napis: »Napoleon I-er«, druga prikazuje Napoleona u nekoj skromnoj sobi u sjedećem stavu kod stola i ženu kako ga poslužuje. Ispod slike piše: »Napoleon Chez Lavieille«, na trećoj slavoluk s napisom: »Tombau de Napoleon I-er«, te četvrta prikazuje Napoleona na odru s napisom: »Napoleon mort«. — Sve vrijedne stvarčice rado pokazuje i ljubomorno ih čuva. Svi pokušaji, da mu se ti predmeti otkupe ostali su bez rezultata, pa makar se ovdje radilo o ponudi s većim i privlačivim svotama.

Nad brijačkim ogledalom razapeta je lepeza iz doba Ljudevita Gaja i na svakoj peraji naslikan je po jedan par (muško i žensko) u narodnim nošnjama svoje nacije s grbovima ispod slike. Na jednoj od tih peraja je glava Lj. Gaja iznad koje je piše: »Slavjanski«, a ispod slike »bal 1848.—1909.«. Na svakoj peraji iznad slike označeno je kojoj narodnosti slika pripada pa su tu zastupani: Bosanac, Srb, Poljak, Hrvat, Rusin, Krajnc, Dalmatinac, Čeh, Moravan, Slavonac i Slovak. — Ta lijepa lepeza služila je vjerojatno za čisto političku propagandu tadanjeg Ilirskog pokreta.

Na koncu, pokazao mi je nekoliko radova od željeza, rad bravarskog ceha iz godine 1563. Interesantan je štamparski rad — molitva Franje Josipa Austrijskog cara štampan u formatu 2x2 cm. U tekstu te molitve opravdava njegovo veličanstvo I. svjetski rat. — U toj molitvi htio je Austrijski car opravdati svoj napad na Kraljevinu Srbiju poslije Sarajevskog atentata.

U toj zbirci ima vrijednih i bezvrijednih stvari, ali vrijedi se zadržati s njima i dulje vrijeme, a vjerojatno bi stručnjaci tu našli mnogo vrijednog za opću stvar. Božo Mažuran